

Június 1.

SZENT JUSZTIN
filozófus, vértanú

Szentlecke *2Tim 4, 1–8.*

Evangélium *Jn 14, 1–6.*

Testvéreim! Szent Jusztinosz mintegy száz évvel az Úr Krisztus után élt.¹ Nem volt sem pap, sem püspök, hanem filozófus volt. Az igazság hosszas keresése közben annyira megragadta Krisztus, hogy Rómában iskolát nyitott, s amikor látta, hogy a keresztényeket hazug vádak alapján üldözik és ölik, tollat ragadott és védőbeszédeket írt a hatóságokhoz, sőt egyenesen a császárhoz. Holott tudta, hogy a keresztényeket védeni életveszélyes dolog, mert nagyon hamar azok között találhatja magát az ember, akiket védett: „Te ennyire ismered a kereszténységet? Akkor te is keresztény vagy!” Megfogják és beültetik a vádlottak közé, esetleg a kivégzendők közé. Ezt Jusztin tudta. És mégis tette azt, ami a megismert igazságból következett.

Krisztus után 132-ben Júdeában kitört egy lázadás, melynek vezetőjét Bar Kochbának hívták. E név annyit jelent: „a csillagok fia”, s egész zsidóország meg is volt győződve arról, hogy Bar Kochba a Messiás. Kardot ragadtak és háborút kezdtek, a rómaiak pedig kegyetlenül leverték a lázadást, és Jeruzsálemet immár másodszer úgy elpusztították, hogy alig maradt kő kövön. Ekkor vetődött föl a keresztényekben is, a zsidókban is a nagy kérdés, hogy ha az Ószövetség népét és országát így le lehetett radírozni a térképről, akkor vajon

¹*Flavia Neapolisz (Szichem, ma Nablusz), 2. század eleje – †Róma, 166.

volt-e értelme az Ószövetségnek, és ha volt, mi köze van az Újszövetségnek az Ószövetséghez?

Jusztin, a filozófus ekkor írt egy könyvet *Párbeszéd a zsidó Trifonnal* címmel, és elmagyarázta, hogy az Ószövetség beteljesítette a küldetését, mert előkép volt az Újszövetséghez, mely Isten igazi népe.

Hamarosan ezután Jusztint letartóztatták, valószínű a tanítványi körével együtt, a perben ugyanis sokakat vádoltak, de Jusztint vallatta a bíró, és ő válaszolt a többiek nevében. A bíró azt mondta neki: „Jól gondold meg, hogy áldozol-e Róma isteneinek vagy nem, mert ha nem, én átadlak téged a hóhérnak és a kinzóknak, azután meglátjuk, mit érnek az elméleteid!” A filozófus pedig csak annyit mondott: „Nekem nincsenek elméleteim, hanem van az Igazság, akit mi megismerhettünk. Neked, bíró uram, hatalmad van arra, hogy megostoroztass, megöless minket, de az igazság iránti szeretetünk fölött nincs hatalmad, azt nem tudod érinteni. Amit nekünk az Igazság ígért, az neked nem esik a hátskörödbe.” És meghaltak.

Amikor a Szentatya tavaly megírta enciklikáját a filozófusoknak a hit és az ész a kapcsolatáról,¹ igazában ugyanerről beszélt: Emberek! Főleg ti, filozófusok! Használjátok az eszeteket és merjete elindulni az Igazság felé! Legyetek nagyon bátrak és engedjétek, hogy az Igazság megragadjon titeket! Mert ha ezt engeditek, el fogtok jutni Krisztushoz!

Mi nem vagyunk filozófusok, de a igazság vonzását mi is érezzük, és amikor megvalljuk: „Jézusunk, Te vagy a mi Urunk!” – akkor az Igazság előtt hajlunk meg. És amikor a magunk töredékes és gyarló módján azt mondjuk: „Jézusom, szeretnék szeretni!” – akkor az Igazságot szeretjük. Amen.

¹ *Fides et ratio* enciklika 1998. IX. 14-én.

Június 3.

UGANDAI VÉRTANÚK Lwanga Szent károly és társai

Szentlecke *1Kor 1,18–25.*
Evangélium *Mk 10,35–45.*

Testvéreim! A mennyország kapujában, amikor valaki belép, elkezdődik a boldog élet, ami örökké tart. A boldogságnak a fő forrása az, hogy a lélek láthatja az Istent. De hozzátartozik a boldogsághoz a többiek boldogságában való részesedés is. Ott a szentek beszélgetnek, és az egyik fő téma az: „Mondd, te mit adtál oda Krisztusért?” – Ez egyébként az ítéletnek is kérdése. Mert ott az Úr Jézus Krisztus nem vizsgálóbíró, aki arra vár, hogy föltárják előtte a bűnököt, hanem csak ránéz a lélekre, és a lélek följajánlja Neki a bűnbánatát is, és azt a kincsét is, amit a földi életben gyűjtött az Istennek adott áldozatokkal.

A vértanúk – az ítéleten is, meg abban a boldog párbeszédben is, ott, a mennyországban – arra a kérdésre, hogy „Te mit adtál oda az Úr Krisztusnak, és az Úr Krisztusért?”, elmondhatják: „Az életemet! Abban a drámai pillanatban, amikor a halállal kellett szembenéznem, és választani kellett, hogy megmenekülök-e a földi élet egy bizonyos idejére még, vagy most azonnal meghalok, félttem. De a Szentlélek, aki ezekben a pillanatokban nemcsak a döntő szót adja a vértanúk ajkára a vallatókkal szemben, hanem az erőt is meg a bátorságot is adja, nekem is megadta, hogy a halált és az örök életet válasszam.”

Az a 22, akiket ma ünneplünk, nem is olyan régen, alig 110 éve, Ugandában halt meg Krisztusért 1885. november 17-e és 1887. január 27-e között. A rendkívüli a történetük-

ben az, hogy az Egyház ahhoz már hozzászokott, hogy amikor misszionáriusok megérkeznek egy új földre, az első nemzedék vagy a második missziós nemzedék vértanú lesz. Ezek azonban bennszülöttek. Nem misszionáriusok. Ezek odavalók. Testvérei azoknak, akik megölték őket. Az emlékezetüket őrzők, akik látták őket meghalni, elmondták, hogy e vértanúk nagyrésze, legalább a felük, igazában meg sem voltak keresztelve, amikor halálra ítélték őket! A nagy vád az volt ellenük, hogy szembeszálltak a király, a hatalom. a keresztény erkölcs szerint mocskos, kívánságainak.

És inkább meghaltak. Ezzel Afrika megkapta új, a legújabb korban az első vértanúit, akiket az Egyház ünnepel.

Ilyenkor jó elgondolkodni azon, hány száz és hány ezer azoknak a száma, akiket ma is megölnék, csak azért, mert keresztények. És mi alig-alig veszünk róluk tudomást. Mert róluk a világ nem ad hírt. Haláluknak nincs hírértéke, mondják a nagyok.

Csak éppen a mennyországba úgy érkeznek meg, hogy én is, meg én is, meg én is – és százával és ezrével – életemet adhattam oda egy ilyen drámai döntésben Krisztusért. Amit Szent János látott, az a mennyországnak a része, annak a boldog mennyországnak, ahová mi is vágyakozunk. S jó tudnunk, hogy az Úr Krisztus tőlünk is meg fogja kérdezni: „Mondd, mit adtál oda értem?”

Ez nem üzleti számvetés. Ez a szeretetnek a kérdése. Mert a föltámadott Krisztus mindegyikünkre úgy tekint, hogy „Én meghaltam érted, odaadtam érted az életemet. És te? Mivel viszonzotad ezt?”

S aki csak egy pohár vizet is adott a legkisebbnek az Úr Krisztus kedvéért, annak már joga lesz belépni a mennyek országába. Aki pedig, Szent Agoston szavával élve, a fehér vértanúságban lett a szeretet áldozata – tehát hűségben, a

kilátástalanságok viselésében, kitartásban, állhatatosságban adta oda az életét –, az boldogan vallhatja meg az Úr kérdő tekintetére: „Jézusom, igazában az életemet adtam Érted. Az életemet éltem végig érted.” Mert a hűségben mindvégig kitartó élet után a nem-vértanúk is elmondhatják ezt.

Segítsenek nekünk ezek az ugandai vértanúk, a mi fekete bőrű testvéreink, hogy egyszer mi is elmondhassuk ezt. Amit csak lehet, odaadjuk az Úr Krisztusért – szeretetből. Amen.

Június 5.

SZENT BONIFÁC **missziós püspök, vértanú**

Szentlecke *2Tim 4,1–8.*
Evangélium *Jn 10,11–18.*

Testvéreim! Szent Bonifác püspök¹ 754-ben, 80 évesen halt meg. A 8. század közepén, amikor – ha megnézi az ember Európa térképét, kiderül – a mai országoknak még se híre, se hamva. Törzsek, kisebb-nagyobb népcsoportok élnek országhatárok nélkül. Itália keresztény, de az Alpoktól északra szinte egész Európa pogány. Kivéve az akkori világ végét, Írországot meg Angliát, azt az Angliát, amelyiket 150 évvel korábban kezdett téríteni Canterbury Szent Ágoston.²

Ennek az angol-ír kereszténységnek egészen sajátos vonása volt, hogy nagyon sok kolostora volt, bencés kolostora. S ezek a kolostorok, mindegyik, egyszer csak missziós bázis

¹*Wessex, Anglia, 672/73. – †Dokkum, ma Hollandia, 754. június 5.

²lásd május 27-én

lett. Ezek a jó szerzetesek ugyanis élték az evangéliumot, és meghallották az Úr Krisztusnak azt a szavát is, hogy „MenjeteK és hirdessétek az Evangéliumot!” És elindultak Krisztus szavára. Először az írek indultak el Skóciába, onnan pedig Angliába. Azután átkeltek a tengeren. És ez furcsa do-log: ha innen nézem Angliát, akkor az az akkori világ vége; de ha onnan nézem Európát, akkor az a világnak a keleti vége, ahol vég nélkül lehet menni a szárazföldön – és ez a világ pogány.

Bonifác is, miután már évtizedeket eltöltött szerzetesként, egyszer csak megérezte azt, hogy „nekem is mennem kell. Amit megismertem Krisztusról és az élő Istenről, azt át kell adnom a keleti testvéreimnek.” Ami jelentette a mai Franciaországot, a mai Németországot. Jött és térített. Az Úr pedig kegyelemmel és jelekkel kísézte a szavát.

Azután eljutott a híre Rómába, és a pápa megüzente neki: „Légy annak a germán területnek a missziós püspöke”. Ak-kor éppen Mainzban volt, és Mainznak lett az első püspöke. De közben egyik kolostort alapítja a másik után. Ami szá-munkra azért fontos, mert amikor a honfoglalásunkat – ami Bonifác halála után olyan 100–130 évvel történt – követően Nyugatról szerzetes misszionáriusok jöttek hozzánk, ezek a Bonifác által alapított kolostorokból jöttek. Nekünk tehát Bonifác – mondhatni, két-három nemzedék áttételével – apostolunk, nekünk is apostolunk.

Azután egyszer csak úgy érezte, ez a közép-német-délnémet terület nagyjából rendben van, de Északon, a tengerparton, fönn, még mindig nagyon sok pogány van. Elindult hozzájuk; és ekkor már 77 éves! És nem mondta: „Jó, akkor én most nyugalomba vonulok, hagyjatok békében, én most

már átalszom magamat a másik világba.” Hanem ment, és ott, a frízek között vértanú lett a társaival együtt.

A halálukban azután kiderült, hogy ezek az emberek tényleg jót akartak. A gyanú – igen, lehet, hogy ezek valami könyvvel a kezükben jönnek, de ki tudja, mennyi fegyvert rejtegetnek a sátraikban, ezekkel szemben védekezni kell – szétfoszlott, amikor berontottak a sátraikba, és kiderült, hogy a sátrak teljesen üresek.

Ez az, ami mindig elgondolkoztatja azt a nemzedéket, amelyik a misszionáriusait megöli. Hogy fegyvertelenek. Nem is védekeznek. Nem állnak bosszút. Akik megölték őket, azok egyszer csak fölfogják, hogy a vérük ontásával hozták el nekik az evangéliumnak, az igazságnak a kovászát.

Adjunk érte hálát az Úrnak, és kérjük meg Szent Bonifácot, aki ott van a mennybe ment Krisztus mellett, ott él és látja a mai Európát, hogy segítsen! Imádkozzon értünk ma, a mai Európában élő emberekért. Hogy fölfogjuk, hogy Krisztus nélkül nem lehet egységet építeni, Isten nélkül nem lehet embernek lenni.

Segítsen nekünk! Hogy emberek tudjunk lenni és Krisztusé tudjunk maradni. Amen.

Június 6.

SZENT NORBERT
áldozópap, a premontreiek alapítója

Szentlecke *2Tim 4,1–8.*
Evangélium *Mt 5,13–19.*

Testvéreim! Szent Norbert 54 évesen halt meg,¹ amikor jó 100 évvel vagyunk Szent Ferenc² meg Szent Domonkos³ előtt. Az Egyháznak a bajai azonban már ugyanazok, mint Ferenc meg Domonkos idején.

1080-ban született, alig 5 évvel azután, hogy Szent VII. Gergely pápa⁴ elindította a nagy reformot, melynek két lényeges pontja volt. Az első, hogy a papság meg a szerzetesség az legyen, aminek lennie kell. A szerzetesek tényleg hagyják el a világot és tényleg engedelmisségben és szüzettségben éljenek, az egyházmegyés papság pedig apostoli buzgósággal az Evangéliumot hirdesse, és ne a jószágait hizlalja. Ez volt az egyik csomópont. – A másik, hogy a világi hatalom maradjon meg a világi keretei között. Ne akarja az Egyházat kormányozni. Alighogy ez a program elindult, kiderült, hogy bizony lassan fog megvalósulni.

Megszületik Norbert a Rajna mentén, Északon, Germániában, és a gazdag szülők úgy látják, jó lesz, ha ez a nagyon jópofa, nagyon jámbor kis gyerek klerikus lesz. Nem való neki kard, meg háborúskodás, menjen el papnak. Természetesen úgy, ahogy ők ezt elgondolták. Még nincs 10 éves

¹*Gennep, ma Hollandia, 1080. – †Magdeburg, 1134. június 6.

²lásd október 4-én

³lásd augusztus 8-án

⁴lásd május 25-én

Norbert, és már kanonok. Azaz már ki van jelölve: föld-birtok, állatállomány, cselédség, egész kis birodalom. Amint nagykorú lesz, ő lesz a kormányzója.

És ez Norbertnek nagyon tetszett. Mert közben persze tanul, művelődik, körülötte a világ, és ott a karrier is. Igen ám, de nem volt még 20 éves, amikor baleset érte. Lovagolt – amint ez akkor divat volt –, s villámcsapás érte a közelben az egyik fát, amitől a ló úgy megriadt, hogy levetette magáról Norbertet. Hosszú időre elvesztette eszméletét. Amikor magához tért, az első reflexe nem az, hogy „hála Istennek, ezt megúsztuk!”, hanem gondolkodni kezd. És bevilant neki: „Úristen! Ha nekem most meg kellett volna halnom, hogyan adtam volna számot a lelkemről, meg mindenről, ami az enyém?!” – Ez volt a megtérésének a nagy fölismerése. Haza ment, eladta mindenét, amije volt, és kérte a püspöktől, hogy szentelje pappá. Elkezdett egy olyan apostoli életet, amit 100 évvel később majd Assisi Ferenc és Domonkos ismételt újra. Minden vagyon nélkül arra kérte a püspökét, adjon neki az egyházmegye egész területére prédi-kálási joghatóságot. S elkezdte hirdetni a szószékről, hogy emberek, gondolkozzatok! Az életünk rövid. – S amíg ezt az ember meg nem tapasztalja, mindegyikünk azt hiszi, hát per-sze... ez is meghalt, az is meghalt, de én – én kivétel leszek. Nem leszel kivétel!

És a tapasztalatai miatt, meg az istenszeretete miatt Norbertnek elhitték az emberek. Ahol prédikálni kezdett, az emberek tényleg elkezdtek gondolkodni – és megtértek. És ő rájött, hogy a hívő népnek nagyon szüksége van olyan pász-torokra, akik nem önmagukat legeltetik, hanem a bárányo-kat. Mert az egyszerű, tanulatlan, olvasni nem tudó nép lelki tápláléka, főleg abban az időben, egyedül az ige, ami a szó-széken hangzik, továbbá a példa, amit a szerzetesek meg a papok odaélnek az emberek elé.

És Norbert megalapította a premontrei rendet. Egy apostolkodó, ugyanakkor közösségben élő, nagyon művelt papokból álló közösséget. Nálunk is aránylag hamar megtelepedett ez a rend. És az idősebbek még tudják, hogy két nagy fészük volt itt, Magyarországon. Jászón, ami most Szlovákiában van, meg Csornán. Eredetileg nem voltak tanítók; apostolok voltak. Azt a területet, amit rájuk bízott egy püspök, kolostori közösségben élve mint lelkipásztorok látták el. Misszionáltak.

II. József után pedig iskolákat nyitottak. S Gödöllőn, Szombathelyen ma is iskolát is vezetnek. Az a szétszóratás, amelynek 50. évfordulójáról az elmúlt vasárnapon emlékezünk meg, őket is elérte.¹ Nem egy gimnáziumi tanárból lett állatgondozó, segédmunkás, aki sokra vitte, abból fordító egy üzemben. De az a probléma, amit Norbert fölismert, az Egyházban ma is jelen van.

Kérjük meg őt, hogy segítse elsősorban azokat, akik az ő fiai, azaz a premontreieket. Éljen bennük az a lélek, ami őbenne élt. A másokért felelősséget érző és mindent odaadó apostoli szeretet. De a lelkipásztorokért is imádkozzon, hogy aki az Egyházban lelkipásztori tisztséget kap, abban ki ne aludjék a felelősségérzet a rábízottakért. Hogy amikor számot adunk, jó lélekkel és örömmel adhassunk számot a ránkbízottakról. Amen.

¹Az 1950 júniusában történekről püspökkari körlevél emlékezett meg.

Június 8.

PRÁGAI SZENT ÁGNES
királylány, apáca

Szentlecke *Én* 8,6–7.

Evangélium *Mt* 25,1–13.

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, akit Prágainak mon-
dunk, Árpádházi király, III. Béla unokája. 1282-ben, 77
éves korában halt meg Prágában.¹ A 13. század, amit ő
szinte vé-gigélt, nagyon gazdag szentekben. Visszanézve az
Egyház nagyon szép időszakát látjuk benne. Nyilván akkor
is meg-volt mindenkinek a maga gondja, baja, küzdelme.
De Eu-rópa akkor még katolikus, tehát egységes Írországtól
egé-szen a Kárpátokig. A keleti egyház már elszakadt, de
amit ma Európának gondolunk, az egységes volt, katolikus
volt. És amikor ez a kicsi Ágnes eszmél, olyan 15 éves,
hallja, hogy nem is olyan messze, Délen, Ferenc, az Assisi²,
meg Domonkos³, meg Klára⁴, és főként unokatestvére,
Erzsé-bet⁵ Tübingiában hogyan éli az életét. Azután egyszer
csak jön – és akkor ő 35 éves – a tatárdúlás híre. Szóval
vannak bajok ebben a korban is. Ágnes azonban 25 éven át
azért küzd a szülei kívánsága ellen, hogy szegényen,
szűzként az Úr Krisztusé lehessen.

¹ *Prága, 1205. – †Prága, 1282. március 2. Atyja I. Ottokár cseh király,
anyja III. Béla magyar király leánya, Konstancia volt.

²lásd október 4-én

³lásd augusztus 8-án

⁴lásd augusztus 11-én

⁵lásd november 19-én

Az első, amin el lehet csodálkozni, hogy honnan vette ez a kis királylány az ötletet? Öt éves, nyolc éves, amikor mondja a mamának, hogy: „Édesanyám! Én apáca szeretnék lenni.” – Az egész családnak más volt a véleménye. Háromszor elígérték a kezét, és eljegyzés szintjén el is adták a lányukat. Ágnes pedig imádkozott, vezekelt és hitt. Sírt és imádkozott. És remélt abban, hogy az a vágy, ami a szívében fölébredt – hogy nem királynőként, hanem koldusszegény apácaként akarja odaajándékozni az életét Krisztusnak meg a felebarátainak –, valahogy mégiscsak teljesül.

25 éves, amikor végre megnyílt előtte a lehetőség. Meghalt az édesapja, és a család tudomásul vette, hogy ő nem megy férjhez. Ágnes pedig eladott mindent, ami öröksége volt, s árát szétosztotta a szegények között. Mindössze anynyit tartott meg, semmi többet, amennyiből Prága külvárosában egy kicsi kis kolostort megalapíthatott. S levelet írt As-sisibe, Klárához: „Küldj néhány nővért, tanítsanak meg arra, hogyan kell klarisszaként apácának lenni”. Klára küldött is néhány nővért, és küldött néhány levelet Ágnesnek. Ezeket olvasva elcsodálkozhatunk azon, hogy a szentek – mint Klá-ra és Ágnes – miképpen erősítik és mennyire értik egymást.

Ágnes ott, Prága külvárosában anyja lett nemcsak annak a 8–10–12 nagyon előkelő családból jelentkező leánynak, hanem az egész város koldusainak, szegényeinek, elhagyott öregeinek, betegeinek.

Es mi őt ünnepeljük. Azaz megvalljuk, hogy közünk van hozzá, nekünk, magyaroknak külön is. Hiszen nemcsak Árpádházi Szent Erzsébet volt az unokatestvére, hanem unoka-húgai Árpádházi Szent Margit¹, Jolánta², Kinga...³És

¹lásd január 18-án

²lásd június 15-én

³lásd július 24-én

ami-kor mi, magyarok hálát adunk érte az Úrnak, Ágnes nyilván ránk mosolyog a mennyországból: ti nem az unokahúgaim, unokaöcséim, hanem a testvéreim vagytok Krisztusban!

Imádkozzon értünk Szent Ágnes, hogy a saját életünkben észrevegyük az életszentségnek a lehetőségeit. És főleg a mostani Európáért imádkozzon, hogy az Úr Krisztusban találjunk egymásra! Mert ez csak akkor tud megtörténni, ha az emberek egyenként, személy szerint odatalálnak Krisztus-hoz és megtanulják Őt és a felebarátot Őerte szeretni. Amen.

Június 9.

SZÍR SZENT EFRÉM diákonus, egyházatya

Szentlecke *2Kor 5,14–21.*

Evangélium *Mt 23,8–12.*

Testvéreim! Az Ige testté lett és közöttünk lakozott. Értünk, emberekért jött, hogy kinyilatkoztassa nekünk a Szent-háromság misztériumát, az Atya jóságos tervét és bekapcsoljon minket az Isten életébe. Egyszerű volna a dolog, ha minden embernek – lehetőleg fiatal korában – szembe kelle-ne néznie a kérdéssel: Akarsz hinni a megváltó Krisztusban? S aki erre azt mondja: Igen!, azt abban a pillanatban elragadná valami isteni erő, elvinné ebből a világból és átültetné a mennyországba.

De nem ez történik. Hanem elhangzik a kérdés, a meghívás: Higgy a megváltó Krisztusban és indulj el hazafelé!

És mindenki a testére szabott formában és időben végigél egy emberi életet. A feladat pedig, amit mindegyikünk megkap, hogy a képességeinkkel fejezzük ki, hogy szeretjük az Istent. És ami jót tenni tudunk, azt tegyük meg Isten dicsőségére és a felebarátaink szolgálatára.

Ez a ma ünnepelt szent, szír Szent Efrém a 4. században él, és 373-ban majdnem 70 éves, amikor meghal.¹ Diákonus volt. Kortársa Szent Ambrusnak², Ágostonnak³, Jeromosnak⁴, de Keleten él, Szíriában. Költő volt, s egyszer csak észrevette, hogy az ariánus tévtanítók rengeteg embert meg tudnak hódítani a dalaikkal. A kocs mákban ariánus nótákat énekelnek. Az emberek észre sem veszik – jópofa a dallam, ritmusos a szöveg, mit érdekli őket, mi a szöveg igazi tartalma, fűjják a nótát és nem veszik észre –, hogy az énekkel együtt beléjük ivódik a tévedés. S akkor Efrém, a költő elkezdte írni a katolikus módon keresztény énekeket. Ezek legalább olyan jók voltak, mint az ariánusoké, és az emberek elkezdték ezeket énekelni.

Efrém művész volt, de keresztény volt, és merte odaadni a képességeit a hit védelmére. De jó lenne, ha manapság is volna néhány ilyen szentünk! Mennyi butaság beleivódik az emberekbe, főleg a fiatalokba, anélkül, hogy tudnák. Mennyi rossz bele tud rögződni az emberekbe a zene révén!

Efrémről a kortársak is tudták: a költészetével nem önmagáról mesél, nem arról énekel, hogy ő – személy szerint – mit érez, hanem éneklir az igazságot. Úgy nevezték őt: a Szentlélek hárfája.

Segítsen nekünk és imádkozzon értünk Szent Efrém, hogy merjük Isten szolgálatában és szeretetében kamatoz-

¹*Niszibisz, 306. – †Edessza, 373. június 9.

²lásd december 7-én

³lásd augusztus 28-án

⁴lásd szeptember 30-án

tatni a képességeinket, őrizve a megismert igazságot és az egységet, amit az Úr Krisztus annyira kért ott, az Utolsó vacsorán! Amen.

Június 11.

SZENT BARNABÁS apostol

Szentlecke *ApCsel 4,32–37; 9,26–27.*
Evangélium *Mt 10,5–15.*

Testvéreim! Az Egyházban a Tizenkettő mellett van még két szent, akit apostolként tisztelünk. Az egyik a megtért Saul, a Szent Pál, a másik pedig a mai szent, Barnabás, aki nem találkozott sem a föltámadása előtt, sem a föltámadása után Krisztussal, de – miként a Szentírás mondja – hittel és Szentlélekkel eltelt ember volt. És általa nyílt meg az Egyház a pogány misszióra.

Barnabás nagyon határozott ember volt, aki mert szembe-szállni a konvenciókkal, a beidegzett emberi megoldásokkal. Határozottságának egyik megnyilvánulása számunkra fur-csa lehet. Barnabás ugyanis Lévi törzséből származott, s mint levitának tudnia kellett, hogy Mózes megmondta: a le-vitáknak, mint papi törzsnek az Úr az öröksége. Amikor megtörtént az Ígéret földjének elfoglalása, 12 törzs birtokba vette a számára kijelölt földet, a leviták nem! A leviták a Szent sátornál, majd a Templomnál szolgáltak. Nem lehetett birtokuk, földjük. – Barnabásnak volt.

Ciprus szigetén, szórványban született, elég messze Palesztínától. Nagyon valószínű, hogy amikor felnőttként először eljutott Jeruzsálembe egy zarándokünnepre és jelentkezett a Templomnál, hogy én levita vagyok, azt mondták neki: „Nagyon sajnáljuk, a létszám betelt, fizetett alkalmazottakkal. Hiába vagy levita, nincs helyed az Úr Templomában!” – Valószínű, ekkor fogta magát és földet vett, mert

azt is tudta, hogy boldog ember az, akinek földje van a Messiás országában. És biztosította magát, hogy ha majd a Messiás eljön, része legyen országában. Ezért annak dacára, hogy le-vita, s nem volt hozzá joga, ő földet vett.

Hanem amikor megint fölzarándokolt Jeruzsálemben az Úr feltámadása után pünkösdre, hallotta a Tizenkettő tanítását. Ugyanakkor azt is hallotta a városban, hogy eladó földek vannak Jeruzsálemben. Mert akik az apostolok szavára hinni kezdtek, fölismerték: nekem nem attól lesz részem a Mes-siás országában, hogy földem van Jeruzsálem határában, ha-nem attól, ha megbánom a bűneimet és megkeresztelkedem. Ezért – mondja Szent Lukács – a hívők egymás után adták el a földjüket, házukat, mert fölismerték, hogy nem a birto-kolt vagyon ad részt a Messiásból, hanem a hit.

Barnabás nem lecsapott a lehetőségre, hogy „na, most megsokszorozhatom a földemet Jeruzsálemben”, hanem meghallgatta az apostolokat, megkeresztelkedett és eladta a földjét. Ezért mondja Lukács, hogy hittel és Szentlélekkel eltelt férfi volt, és az Úr választott edénye lett ő is.

Hitből fakadó határozottságát egy újabb alkalommal néhány év múlva láthatjuk: A jeruzsálemi közösség tagjaként megint ő az, aki bátran szembe mer szállni az emberi félel-mekkel. Amikor meghallotta, hogy a Damaszkuszba keresztényvadászatra indult Saul hívőként jött vissza, leült melléje, elbeszélgetett vele és fölismerte, hogy ez az ember tényleg megtért. Nem rafinált ügynök, hanem apostol-palánta. Ké-zenfogta és elvitte Péterhez, meg Jánoshoz. És ettől kezdve ők ketten, Pál és Barnabás együtt apostolkodtak Antióchiá-ban, Cipruson, Kis-Ázsiában.

Milyen kár, hogy a fiataljaink egy ilyen szenttel nem tud-nak találkozni! Hány fiatalnak lehetne szimpatikus egy ilyenfajta szent, aki gondolkodik, fölismer és nem kötik

meg a környezetének a megszokásai, hanem a józan belátása szerint, ahogy a Szentlélek indítja, cselekszik. S mennyire szüksége van az Egyháznak ilyen típusú szentekre! Akik bátrak, – de a Szentlélekben bátrak! És odaadják mindenü-ket amik van az Úr Krisztusnak és az Úr Krisztusért!

Megköszönjük Barnabást az Úrnak, mert ő annak is hatalmas tanúja, hogy az Egyházban csak közösségben lehet maradandót alkotni. Az Egyház nem egyéni szuperteljesítmények halmaza, hanem együttműködések gyümölcse. Ahogyan ő a Saul mellett, a Pál mellett társ-apostol volt.

Ez mindegyikünknek lecke, hogy fölismerjük azt a társat, azokat a társakat, akiket az Úr mellénk ad. A házastárstól kezdve a munkatársakon keresztül a szerzetestársig. És így tovább. Mert ha fölismerjük és tudunk egyek lenni az Úr Krisztus szeretetében, akkor él az Egyház igazán. És akkor tud teremni olyan dolgokat, amik megmaradnak. Akkor van hitele a szónak, az Evangélium hirdetésének a legvadabb pogányok előtt is.

Hát segítsen nekünk Szent Barnabás! Hogy az Egyháznak a közösségében azt a társ-közösséget, amit a Szentlélek kinek-kinek szán, fölismerjük és élni tudjuk. Az Úr Krisztusért! Amen.

Június 13.

PÁDUAI SZENT ANTAL
ferences áldozópap

Szentlecke *Bölcs 7,7–16.*
Evangélium *Mt 5,13–19.*

Testvéreim! Pádulai Szent Antal¹ – annak ellenére, hogy nagyon rövid életet élt itt a földön – világszerte az egyik legismertebb szent. A legegyszerűbb hívők is tudják, ha valami elveszett, Szent Antalhoz kell fordulni és ő segít. De azt is mindenki tudja róla, hogy ha Antal segített, akkor nekem is segítenem kell valaki nyomorulton. Ezért van, hogy szinte minden katolikus templomban van Szent Antalnak szobra – nálunk is, ott hátul, bal oldalon –, s mellette egy persely, Szent Antal szegényeinek. Mondván: ha segítséget kértél a szenttől, és kaptál, akkor itt ez a persely, segíts te is, másokon, a nyomorultakon.

Ha az ember nem ismeri Szent Antalnak az élettörténetét, akkor el tud tanakodni, hogy érdekes, az Úr, aki tetszése szerint egyeseket erre, másokat arra kiválaszt, Antalból ép-pen ezt csinálta. Ezt a szentet. Holott a mennyek országában törvény, hogy ki milyen mértékben áldozta föl magát az Úr Krisztusért, akkora a közbenjáró hatalma. Ezért a legna-gyobb közbenjáró a Szűzanya. De Szent Antalnak is azért van akkora segítő hatalma, mert ő is mindent odaadott.

Az 1224-es, 25-ös évet írták, amikor az egyik észak-itáliai kis ferences kolostorban papszentelés volt. Vannak

¹*Lisszabon, Portugália, 1195. augusztus 15. – †Arcella, Pádua mellett, 1231. június 13.

összesen a kolostorban nyolcan-tízen, köztük három-négy pap. Beszélni kellene valakinek, köszöntenie kellene az újmisést, és senki nem vállalja. De van ott valaki, az évei szerint még nincs 30 éves, kinézete szerint megtört, talán a halál közelében járó ember, akire a kolostorban a többiek úgy tekintettek: érthetetlen, hogy Ferenc atyánk ezt egyáltalán miért vehette föl, úgy látszik, talán egy kicsit ütődött is. Mert ha szólnak hozzá, akkor van egy mosolya, de szava nincs; ha véleményt kellene nyilvánítani, ő inkább megcsinálja a dolgokat. Nagyon hallgatag. De most, ebben a helyzetben az egyik atya tréfának szánva rábökött: „Antal testvér! Ha senki nem szólal meg, akkor szólalj meg te!” – És a kis ütődöttnek vélt barát megszólalt. Beszélni kezdett és kiderült, hogy az összes társánál jobban ismeri a mennyek országának misztériumait. Kiderült, hogy emögött a fiatal, „ütődött” barát mögött van tíz teológiai tanulmányi év. S van mögötte egy vértanúság.

1220-ban ugyanis, amikor Lisszabonba visszahozták a Marokkóban megölt öt ferences vértanú testét, ott volt a kiskötőben és a sokaságban egy fiatal, ágostonos pap, aki látta, hogy ezek az emberek, akik barátai voltak évekkal azelőtt, ezek odaadták az életüket az evangéliumért. Akkor ő 25 éves. Hazamegy, bemegy a házfőnökéhez, és engedélyt kér arra, hogy átmenjen a ferencesek közé.

Elengedték. A ferenceseknél pedig elkezdte sürgetve kérni, hogy küldjék el Marokkóba, misszióba. Ugyanoda, ahol azokat a testvéreit megölték.

Elküldték. Ezzel a maga részéről, 25 évesen odaadta az életét az evangéliumért. És nem rajta múltott, hogy nem lett ő is – hónapokon belül – vértanú. Az Úrnak tetszett úgy, hogy ezt mondja neki: „Antal! Ha tényleg nekem akarod adni az életedet, elfogadom, de nem úgy, ahogy ezt te elgondoltad!”

Antal még útközben halálosan megbetegedett, s mikor a hajó legközelebb kikötött, őt kivetették a partra, azzal, hogy aligha fogja megérni az estét. Megérte. A következőt is, még a következőket is, és támadt egy olyan tapasztalata, hogy az életnek is, föláldozásának is az ura az Isten. A megfeszített Krisztus. Megélte, hogy az áldozatot elfogadják, de nem úgy, ahogy én gondoltam.

Föltették egy hajóra, mondván: „Ne haragudj, Antal, nem tudunk veled itt mit csinálni, menj haza!” És jött egy vihar, mely azt a hajót elsodorta homlokegyenest ellenkező irány-ba, Szicíliáig. Így került Antal Itáliába és abba a bizonyos kis kolostorba, ahol egyszer csak fölismerték, ki is ő. Ezután következett hat esztendő, mely alatt Antal pontosan fölfogta: „Én odaajánlottam az életemet az Úr Krisztusnak, mert hirdetni akarom az evangéliumot, és megkaptam tőle Észak-Itáliát, meg Dél-Franciaországot, ahol nem pogányok vannak, hanem eretnekek, ezért nehezebb terep, veszedelmesebb dolog, mint a pogányoknak hirdetni Krisztust.” De amikor megszólalt a szószéken, a hallgatók megéreztek, hogy ez a barát nem leckét mond föl. Ennek nem betanult beszédei vannak, amiket városról-városra járva elmond, hanem ez az ember beszél a tapasztalatról, ami vonz. És neki hittek. Amint ez a szentek életében annyiszor kiderül: érdekes, szinte szóról-szóra ugyanazt mondja minden ige-hirdető, de ha egy szent mondja ugyanazt, az ő szavának van foganatja.

Közben Antal testileg elégett. Mindössze 36 éves, amikor 1231-ben, ezen a mai napon meghalt. De már életében a hívők azt tapasztalták, hogy nemcsak a szavának van hatalma, hanem csodatévő ereje van! Kezdték tapasztalni, hogy a Krisztusnak áldozott életből közbenjáró hatalom fakad, egészen a csodatételig.

És ez ma is törvény. Az Egyház ma is így él. Gondolom, a testvérek között nem kevesen vannak, akik személy szerint is megtapasztalták már, hogy Szent Antal valóban tud segíteni. De azt a becsületességet elvárja, hogy ha segített rajtam, el ne felejtsek viszontsegíteni a nyomorultakon.

Ebben a szentmisében – 800 év távolából is – hálát adunk Szent Antalért az Úrnak. Segítsen ő nekünk hinni. És segít-sen nekünk, hogy a magunk életáldozatát – amit a saját állapotunkban és körülményeink között adhatunk az Úrnak annak jeleként, hogy szeretjük Őt –, a magunk áldozatát meg tudjuk hozni! Amen.

Június 15.

BOLDOG JOLÁN
hercegné, apáca

Szentlecke *Sir 26,1–11.*

Evangélium *Mt 5,1–12.*

Testvéreim! Az ember nem is gondolná, hogy a hagyomány mennyire meghatározó tud lenni, személy szerint is, kisebb-nagyobb közösségekben is. Manapság sokszor hallani a Visegrádi Hármakról, értve rajta Csehországot, Lengyelországot, Magyarországot. Megyünk együtt Európába.

Ez azért lehetséges, mert ezer esztendővel ezelőtt ugyan-ez a három ország elindult a kereszténység felé, elindult az Egyház életét élve az egyetlen egység felé, ami megtalálható és megélhető – az Úr Krisztusban.

Ezt a ma ünnepelt Boldog Jolánt¹ a világegyház még nem ismeri, de a Visegrádi Hármak igen. Lengyelország, Csehország, Magyarország, mi ismerjük őt. Sőt, úgy tudunk rá tekinteni, hogy Árpádházi. A miénk.

63 évesen halt meg, 1298-ban. Egy olyan élet után, ami azzal kezdődött, hogy Jolán eszmélni kezd és hallja, hogy a nagynéni, Erzsébet,² nem olyan régen, még nincs tíz éve, hogy meghalt – és szent. Figyelj csak! Ma, amikor misére megyünk, Erzsébet ünnepe van, aki a te nagynénéd. És azt is hallja – amikor keresi, hol van a nővére, Kinga³, aki nála tíz évvel idősebb –, hogy Kinga már férjhez ment. Lengyelországban, Krakóban van. A krakkói herceg felesége.

Azután egyszer csak hallja, hogy a feje fölött a szülők arról beszélgetnek, hogy ezt a Jolánt is egy lengyel herceghez adjuk majd feleségül. S ahogyan korábban Erzsébetet 5 évesen elvitték Wartburgba, úgy Jolánt 5 évesen elviszik északra, a nővérehez, és Kinga kezdi belenevelni abba a lengyel világba, ahol neki majd hamarosan – feleségként, édesanyaként, asszonyként – hercegnőnek kell lennie.

És ezek a lányok nem lázadtak föl. Nem rontottak neki a szülőknek – „Mit képzeltek ti?! Mi lesz a mi saját elképzelé-seinkkel, személyi jogainkkal?” –, hanem szelíden, alázattal, az engedelmesség igáját magukra véve elindultak. Nem egy közülük azzal a fájdalommal a szívében: „Uram, Krisztu-som, Te tudod, hogy én tulajdonképpen apáca szerettem vol-na lenni. És nem lehet. A szüleim azt mondták, menjek férj-hez. Amen. Férjhez megyek.”

¹*Magyarország, 1235. – †Gniezno, 1298. június 11.

²lásd november 19-én

³lásd július 24-én

Jolánban is élhetett egy ilyen vágy, de mint feleség és édesanya, mint hercegnő megmutatta azt, hogy hogyan lehet jónak lenni. Minden körülmények között.

És akkor az ember naivul azt várná, hogy ilyen előzmények után Jolán számára minden lehetőség adva van – királyi házból származik, szereti az Úr Krisztust, jó akar lenni –, hogy problémátlanul fusson végig az életen; és nem. A maga keresztje neki is megvan.

8–10 éves házások voltak, amikor Jolán elkezdte érezni, hogy a férje gyanakszik rá. Egyszer csak megtudja, hogy a körülötte lévők az udvarban olyan pletykákindultak el, melyek hallatán csoda, hogy a férje még nem dobta ki.

Jolán akkor nem méregkeverő boszorkányokat hozatott, hogy megmérgezze a rágalmazóit, amint ez akkoriban nem volt ritka. Túrt, szenvedett, imádkozott, viselte a férjétől kapott bántásokat. S egyszer csak kiderült az igazság – mert mindig kiderül –, és mindenki megtudta, hogy micsoda hazugságokkal rágalmazták!

Azután hamarosan meghalt a férje. Jolán akkor Kingával együtt belépett a klarissza apácákhoz, a kolostorba. Valószínűleg a szíve vágya most kezdett teljesezni. És ráhagyta a kolostorra is azt a fajta uralkodni tudó jóságot, amely – ismerve a lehetőségeit – mindig látja a rászorulókat is. Nem perlekedik, nem verekszik a környezetével, hanem szolgál és segít, imádkozik és szenved.

Mostanában, a Visegrádi Hármak törekvéseinél nagyon fontosak a politikusok, meg a bankárok, a gazdasági életnek a vezetői, hogy jó lelkiismerettel jó egyezségekre jussanak, s együtt ballagjunk be Európába. Ha azonban ebben a térségben nem volnának az életszentség útját járó feleségek, édesanyák, szerzetesnők, leányok, akkor ebből nem lenne semmi. Ha viszont vannak – mint ahogy vannak, és legyenek! –, akkor kicsiben, nagyban az Úr Krisztus meg tudja

mutatni azt, hogy a megváltott ember, aki tud fölébe emelkedni a gazdasági érdekeinek, a politikai megfontolásainak meg az egyéni ösztöneinek, az alkalmas arra, hogy másokkal egységben éljen, segítsen és szolgáljon.

Mindazokkal együtt, akik valamilyen formában rokonságot éreznek a mai szenttel, Jolánnal, fohászkodjunk, hogy hozzá hasonlóan, az adott keretek között, az adott életállapotban, az adott lehetőségek között tudjunk jók lenni. És az Úr Krisztus áldása – bennünk ugyanúgy, mint Jolánban és az övéiben – bőséges termést hozzon mindannyiunk, az európai egységre törekvő Magyarország számára. Amen.

Június 19.

SZENT ROMUÁLD **a kamalduliak rendalapítója**

Szentlecke *1Jn 2,15–17.*

Evangelium *Mt 5,43–48.*

Testvéreim! Szent Romuáld azokban az évtizedekben élt, amikor Szent Gellért.¹ És majdnem földiek. Gellért velencei, ő meg ravennai.² Furcsán indult az élete. Gazdag családban született, és egyszer csak az édesapja a rokonsággal összeveszett, és párbaj lett belőle. Romuáld látta, hogy az apja megöli az egyik rokont a párbajban. Az akkori törvények szerint a párbajban győztes félnek vezekelnie kellett 40 napig. Az apa azonban nem volt hajlandó, mondván,

¹lásd szeptember 24-én

²*Ravenna, Itália, 951/52. – †Val di Castro, 1027. június 19.

nekem igazam volt, igazságot szolgáltattam, nekem nem parancsol senki.

És akkor Romuáldban megmozdult valami. Itt – apám bármit is gondol – mégiscsak embervér folyt. Fogta magát és följánlotta, hogy elmegy az apja helyett vezekelni. Egy kolostorba küldték, és miközben teltek a napok, Romuáldnak kezdtek a dolgok kivilágosodni: mit ér az egész földi élet, ha egy darab földért az emberek képesek ölni. Megszólalt a hitbéli ismereteiből a Kain–Ábel képlet. Mint keresztény ember egyszer csak kezdte fölismerni: „Uram, Istennem, mi úgy viselkedünk a világban, mintha Krisztus el se jött volna”. – És akkor fölhangzott a szívében egy hang: „Romuáld! Ha ezeket a dolgokat te így látod, akkor hagyd el a világot! Gyere utánam! Kövess engem!”

És Romuáld belépett abba a kolostorba, ahol vezekelt az apjáért. Nagyon komolyan vette a dolgait: számára az engedelmesség engedelmesség volt, magyarázkodás nélkül; a szegénység szegénység volt; a tisztaság tisztaság volt.

Azután pedig amit megélt Szent Benedek,¹ megélte ő is: a kolostorban élők és – miután már fogadalmat tett – a rendtársai meggyűlöltek. Mert benne láthatóvá vált az, hogy jól is lehet szerzetesnek lenni. Megalkuvások nélkül, odaadottan, őszintén, tisztán. Meg is akarták ölni, mondván: „Te lehetetlenné teszel bennünket”.

Romuáld elmenekült, és elkezdte azt a remete-életet, amelyben évtizedeken át újra és újra fölfedezte, hogy a magányban – a világtól távol, szegényen, de Isten szeretetében és ismeretében gyarapodva, küszködve a saját természetével is – a tökéletesség útját lehet járni. Egyre közelebb lehet kerülni az Istenhez.

¹lásd július 11-én

A végén akadtak hozzá hasonló gondolkodású férfiak, és belőlük alakult meg a kamalduli remeterend, mely jellé vált az Egyházban, itt Nyugaton is. Annak a jelévé, hogy a csöndben, magányban, mindenkitől távol az Eucharisztia olyan istenközelségbe tudja vinni a lelket, ami a világban elérhetetlen.

Mert ezek a Romuáldot követő remeték, mint ő maga is, úgy éltek, hogy volt egy kis kápolna, azután kb. 500 méteres körzetben kis remeteházak; ezekben a remeteházakban volt egy priccs meg egy oltár – mert ezeknek a remetéknek a többsége pap volt, akik naponta miséztek –, más nem. Éj-szakára összejártak zsolozsmázni, a nagy ünnepekre össze-jöttek a kápolnába a szentmisére. De az életük központja a magányban is az Eucharisztia volt.

Ma van Rómában a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus első napja. Ezzel a szentmisével odakapcsolódunk. Ennek a mostani kongresszusnak a témája és a mottója az, hogy Jézus Krisztus, az ember egyetlen Megváltója az élet Kenyere. Az Egyház ma is belőle él. Mi is belőle élünk. – A szentáldozás után majd azt az Aquinói Szent Tamástól származó imádságot¹ imádkozzuk, amelyik ugyanezt mondja el hálával, hittel, szeretettel: amit az Úr Krisztus az Utolsó vacsorán ránk hagyott, az számunkra valóban az élet Kenyere, mindaddig, amíg ezt a földi életet járjuk. Imádkozzon értünk szent Romuáld, és segítsen minket, hogy ez valóban így le-gyen. Amen.

¹*Lauda Sion* (Dicsérd, Sion) kezdetű szekvencia (Hozsanna, 107.)

Június 21.

GONZAGA SZENT ALAJOS **jezsuita növendék**

Szentlecke *Sir 31,1–8.*
Evangélium *Mt 19,16–26.*

Testvéreim! Szent Alajost¹ 1591-ben, 23 évesen temették el Rómában, a jezsuiták. Alajos tanúja lett annak (és a mennyországból boldogan hirdeti az Egyháznak), hogy Isten jó, hűséges és szereti az embert. Megteremti, mégpedig magának teremti, s azokat a szent vágyakat, melyeket a Szent-lélek gyűjt egy emberi szívben, azokat a Mindenható Isten, a Szentháromság beteljesíti.

Sokszor nem úgy, ahogy ezt az ember fiatalon megálmodja, de mindig úgy, ahogy neki magának is, meg a testvéreinek is üdvösségére válik.

Páduai Szent Antal² ünnepén hallottuk, hogy Antal fiatalon vértanú akart lenni. Mondván, én annyira szeretem az Urat, hogy odaadom az életemet, megyek vértanúnak. És az Úr másként rendelkezett.

A ma ünnepelt szent, Alajos is, aki pedig nagyon előkelő, hercegi családban született, egészen kicsi gyerekként megérezte, hogy az a Jézus, aki a szentmiséken mindig jön, jelen van az Oltáriszentségben – amely előtt ő a várkapornában (mert a várúknak külön kápolnája volt) kicsi korától kezdve ismételen, hosszasan elidőzött és imádkozott –, és jelen van mindenütt, velünk van, beszél hozzánk. És fölgyulladt a szívében a fölismerés:

¹*Castiglione, Itália, 1568. március 9. – †Róma, 1591. június 21.

²lásd június 13-án

szerzetesnek kell lennie. Egyszer csak azt is fölismerte, hogy jezsuita akar lenni. Harcolni akar Krisztusért, az Egyházért. A testvéreiért. Nem fegyverrel, nem ágyúval, hanem a lélek fegyverzetével.

Azután 14 éves korára a családjával megvívta a maga harcát, és az Úr győzött. A család elengedte.

Akkoriban jezsuitának lenni nem volt egyszerű dolog, főleg előkelő családból elindulva nem. De ő megtette. Rómában elkezdett készülni, tanulni. Imádkozott, vezekelt, és a szívének egész szeretete tényleg az Úr Krisztusé volt. Nyil-ván olyasmiről álmodozott, mint Xavéri Ferenc¹ is, hogy ha pappá szentelik, odamegy az előjáróihoz, és megkéri, engedjék el őt a világnak a végére. Akár Keletre, akár Nyu-gatra, mindegy, de pogányok közé, mert missziós szeretne lenni. Életét akarja odaadni Krisztusért.

Ez az a vágy, melyet csak a Szentlélek tud ébreszteni az ember szívében. S mi lett belőle? Jött az 1590-es esztendőnek a tele. Már nyáron látni lehetett, hogy éhínség lesz, mert nagyon rossz termés mutatkozott. Meg is jött: télen az éhínség, tavasszal a járvány. S akkor a jezsuiták – bölcsen – azt mondták a fiataljaiknak: ti maradjatok veszteg. Maradjatok a rendházon belül, tanuljatok és készüljétek, az idősebbek meg menjenek a betegek közé. Papként, vigyék a szentkene-tet és az Oltáriszentséget. Aki fertőzést kap és meghal, az vértanúja lesz a betegeknek és az Úrnak.

De egyszer csak az öregek kezdtek elfogyni, aratott közöttük a járvány. S akkor Alajos két társával elment az előjáróhoz, és kérte: „Páter! Engedj ki a betegek közé! Az ablakból lehet látni, hogy mi van odakinn!” Engedélyt kapott. Nem telt bele két hét, megkapta a fertőzést. És 23 évesen, a mai napon meghalt. Azzal a megértéssel, hogy „Uram, Iste-

¹lásd december 3-án

nem, én nem ezt álmodtam, én úgy gondoltam, hogy sok po-gányt megkeresztelek, azután egyszer csak lelőnek, vagy leszűrnak, vagy más módon leszek a te vértanúd. De a betegségben fölismertem, hogy a Te akaratod más. Kispapként kéred az életemet, és én fölajánlom és neked adom.” És fölálodta a fiatal, 23 évnyi életét az Úr akarata szerint.

Ez az, amiben ő a mennyországból – és erre kérjük meg őt! – nagyon tud segíteni a fiataloknak, akik szerzetesként vagy egyházmegyés papnövendékként hordozzák a szívükben ugyanezt a szeretetet: „Jézusom, én az életemet szeretném valami módon Neked odaadni!” Segítsen nekik Alajos, segítsen engedelmeskedni. Hogy a vágyat, ami a szívükben ott él, őrizni tudják, s amikor majd fölismerik, hogy nem úgy, ahogy én álmodtam, hanem valahogy másként fognak történni a dolgok, akkor legyen meg bennük az állhatatosság. Meg az az önfeláldozó szeretet, amelyik tud engedelmes lenni. Mondván: Jézusom, ha így akarod – akkor így!

Mert mostanában is lehet ilyeneket hallani, hogy újmisé, akit tavaly szenteltek, jön a húsvét, a nagyszombat, egy karambol, és három napra rá meghal. Vagy: kispap, és egy betegség váratlanul elviszi. Vagy: öt éves pap, és teljesen váratlanul az Úr elszólítja.

Életek, melyeket az Úr elfogad, és a maga isteni bölcsessége szerint engedi, hogy áldozattá legyenek.

Alajos is ilyen volt. Fogja meg az imáinkat, és tegye oda a Szűzanya elé, akit ő annyira szeretett. Meg az Úr Krisztus elé, hogy a papnövendékek értsék: az ő dolguk szeretni az Urat. Őrizzék a vágyat, amit kegyelemként magától az Úrtól kaptak. És legyenek engedelmesek, amikor fölismerik, hogy az Úr milyen formában akarja beteljesíteni a szent vágyaikat. Amen.

Június 22.

**FISHER SZENT JÁNOS
ÉS MORUS SZENT TAMÁS
vértanúk**

Szentlecke *1Pt 4,12–19.*
Evangélium *Mt 10,28–32.*

Testvéreim! A vértanúk ünnepei nemcsak a dicsőségről beszélnek – melyben azok részesültek, akik életüket adták az Úr Krisztusért –, hanem istenfélelemre is nevelnek. Akkor is, ha kicsi gyerekekről van szó, vagy fiatal lányokról, fiúkról, akkor is, ha olyan meglett, az öregkor határán élő emberekről, mint ez a két ma ünnepelt szent, Fisher János püspök¹ és Morus Tamás.²

Mind a kettő végigharcolta már az életét. Az egyik püspök, a másik a király után a második ember. Látták, hogy a hatalom, meg a gazdagság, meg a diadallal záródó harcok hogyan is zajlanak ebben az életben. És akkor írják az 1533-34-35-ös éveket Angliában, és kiderül, hogy a király valahol elvesztette az igazsággal való kapcsolatát. Azt hiszi, hogy – mivel ő az ország ura – élet és halál fölött parancsolhat, neki az Úr törvénye fölött is hatalma van. Válik. Megunta a feleségét, más asszony kell neki. Kiderül, hogy az alattvalóinak a zöme félelemből vagy érdekből, így vagy úgy, meghajlik a királyi akarat előtt a parlamentben is, a parlamenten kívül is. Csak néhányan akadnak, akik mernek szembeszegülni a királyi akarral és merik megvallani: „Felső, amire készül, rossz! Nem szabad. Az érvényes,

¹*Beverly (Yorkshire), 1479 körül – †London, 1535. június 22.

²*London, 1478. február 7. – †London, 1535. július 6.

szentségi házasság föl-bonthatatlan.” Ez az, ami az életébe került a püspöknek is, a miniszterelnöknek is.

Ilyen sorsokat látva az Egyház hálát ad a kegyelemért, mely bármely életkorban erőt tud adni ahhoz, hogy az ember ragaszkodni merjen az igazsághoz, akár az élete árán is. Ugyanakkor fölébred az istenfélelem is: „Jaj, Istenem, ha én hasonló helyzetbe, kísértésbe kerülnék, vajon mi történnék velem? Merném-e, tudnám-e vállalni azt, hogy én a meg-feszített Krisztushoz tartozom?”

Ezért mondják a szentek, hogy az Úr Jézusnak a pere csak elkezdődött, de nem zárult le. És aki igazán hívő életet él, az előbb-utóbb kerül olyan helyzetbe, hogy megkérdezik tőle: „Te hova, kikhez tartozol? A vádlók közé-e, akik meg-csúfolják, ostromozzák, tövissel koronázzák és keresztre juttatják a megváltó Krisztust? Vagy netalán Óhozzá tartozol, a Megváltóhoz?!”

Ezért imádkozunk mi a Miatyánkban úgy, hogy: „Miatyánk, ne vígy minket a kísértésbe!” Mert egyikünk sem tudja önmagáról, hogy ha élesre fordul a helyzet, vajon hogyan döntenénk? Illetve egy reménye van a léleknek, ha hallgat a szentekre és tanul tőlük. Ha engedi, hogy a vértanúk beszéljenek arról, hogyan is van az, hogy az élet meg az igazság összetartozik, e kettő egy, s a többi, minden más elmúlik. És enged a kegyelemnek az apróságokban. Azokban a kicsi, lelkiismereti kérdésekben, amiről senki más nem tud, csak az ember maga. Ha apróságokban törekszünk a hűségre, próbálunk kitartani a kísértésben az Úr Krisztus mellett, akkor reménykedhetünk abban, hogy ha komolyra fordulna a dolog és nagy kérdésekről kellene vallani, tudnánk az Úr Krisztus mellett dönteni. Tudjuk Őt választani. Ahogyan manapság szokták mondani: tudunk tanúságot tenni Ő mellette. De ennek a tanúságnak mindig az a következménye, hogy osztoznunk kell a megfeszített Krisztus sorsában.

Imádkozzon értünk ez a két szent vértanú, hogy a kicsinyekben is, a nagy dolgokban is tudjunk hűségesek lenni, s főleg a kísértések órájában jusson eszünkbe: most van a perc, amikor döntenem kell, valóban a megfeszített Krisztushoz akarok-e tartozni? Amen.

Június 24.

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS SZÜLETÉSE

Szentlecke *Iz 49,1–6.*

Evangélium *Lk 1,5–17.23–25.57–58.*

Testvéreim! Ez a mai ünnep egyrészt nagyon emberi, másrészt egy másik világot nyit meg a lélek előtt.

A két édesanya, Erzsébet és a Boldogságos Szűz már három hónapja imádkoznak, beszélgetnek a misztériumról, amit ők már hordoznak, de még nem tudják, hogy mi lesz belőle. Annyit éreznek, hogy itt most beteljesedik az, amit az Úr Ábrahámától fogva ígért. És hordozzák az életet. Egy olyan történelmi helyzetben, ami Izrael számára fölért a teljes romlással. Ők pedig nem törődve senkivel, semmivel, hisznek, várnak és örülnek.

Örülnek János születésének.¹Akiről Zakariás egyelőre nem tudta elmondani, hogy az angyal azt mondta, hogy fiú fog születni, Jánosnak kell majd nevezni, és ő lesz az, akiről Malakiás megjövendölte: az Úr küldötte lesz, és előkészíti a Messiásnak az útját. Zakariás nem tudta ezt elmondani, mert hite erősítésére egy időre Isten – minden emberi

¹*Ain Karim, Júdea, Kr. e. 7.

gyöngesé-*get* gyógyító jósága – elvette tőle a szót, megnémította őt. Hordozta a szívében az igazság ismeretét, és nem tudta el-mondani addig, amíg el nem érkezett a születés utáni nyol-cadik nap. De akkor a kérdésre, hogy mi lesz a gyerekek a neve, Zakariás írotáblát kér és ráírja, amint az angyaltól hal-lotta: „János az ő neve”. És akkor megoldódik a nyelve, s az öreg Zakariás hirdetni is kezdi a misztériumot.

Ott van a Szűzanya is. Ott van ő, aki ugyancsak hallotta Gábrielt – és *igent* mondott. Amikor kiderül, hogy tényleg fiú született, Máriának megdobban a szíve: „Hiszen az angyal ezt is mondta, hogy ez lesz a jel! Ez lesz a jele annak, hogy tényleg Isten küldötte járt nálam, hogy a nagynénim, Erzsébet fiút fog szülni – és itt van, íme itt van!”

Mindhárman tudják, hogy ez nem a természet rendje szerint történik. Hanem amint az Angyal mondta: Istennél semmi sem lehetetlen. És itt nyílik az ünneplő lélek számára az a másik világ, ahol nem az emberi korlátok és lehetőségek határozzák meg a dolgokat, hanem Isten mindenhatósága, irgalma és szeretete.

Mert ahogyan múlik az idő, az élő, katolikus lélek egyre inkább rájön: „Uram, Istenem, a Te irgalmad, kegyelmed mindenható. És hogy még engem is üdvözíteni akarsz, aki a bűnösök között az első vagyok, ebben látom, hogy tényleg nagy vagy! Lassan kiismerem a saját gyöngeségeimet, rossz-szaságomat, a saját korlátaimat, és ha hallom az üdvösség ígéretét, föl kell tennem a kérdést (és minél idősebb vagyok, annál inkább): Miként lehetséges ez?” Mert az ember számára a dolognak van egy testi oldala, és van egy lelki oldala. S amikor hallom: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van...” – fájdalmasan merül föl bennem a kérdés: „Uram Istenem! De hogyan? Mikor öreg-szem! És nem az élet felé öregszem; a halál felé öregszem!”

– S ez még csak a kisebbik baj. Az önmagát ismerő lélek ismeri az erényeit és a rosszságait, a jócselekedeteit, meg a mulasztásait és a bűneit: önmagának a szentség és a bűnösség közötti állapotát. A mennyek országába pedig csak a szentek léphetnek be. Így tehát, Uram, Istenem, miként lehetséges az, hogy én, ezekkel az adatokkal, amikkel egyre inkább rendelkezem, én oda belépjek?!

Ezen a mai ünnepen az öreg Zakariás is, Erzsébet is, a Szűzanya is, meg Keresztelő Szent János is ránk mosolyognak az égből és azt mondják: „Ne félj, csak higgy! Higgy és figyelj! És vedd észre az életedben Isten szeretetének a hívó szavát, a jeleit, a szentségeket. Engedd magad üdvözíteni!”

Segítsen nekünk Keresztelő Szent János, a két szülő, Zakariás, Erzsébet, és főleg a Szűzanya, hogy merjünk hinni! Merjük elhinni azt, hogy ami az embernél lehetetlen – az Istennél nem! De az isteni mindenhatóságot és szeretetet be kell engedni az életünkbe! És fogadja el tőlünk a mi Istennünk ezt az ünnepet a hálánk és a jószándékunk jeleként. Annak a jószándékunknak a jeleként, hogy mi akarjuk, hogy az Ő üdvözítő szeretete bennünk is – mindegyikünkben – végre tudja hajtani azt a csodát, ami majd a saját üdvösségünk beteljesedése lesz. Amen.

Június 26.

ALEXANDRIAI SZENT CIRILL püspök, egyházatya

Szentlecke *Zsid 1,1–6.*
Evangélium *Jn 1,1–18.*

Testvéreim! A nagy Jubileumi Évben a megtestesülés 2000. évfordulóját ünnepeljük. Azt a misztériumot ünnepli az Egyház, hogy az Ige testté lett, és a Boldogságos Szűz Mária, az Isten Anyja világra hozta az Isten, az Atya megtestesült Fiát.

Ez ma az Egyház számára természetes, dogma, amit a hittanórákon az első óraktól fogva tanítunk, tanítanak, tanulnak a kicsinyek. Az első századokban azonban hatalmas teológiai vitáknak volt a kérdése, hogy miként lehet ezt elképzelni és hogyan kell megfogalmazni? Éppen annak érdekében, hogy tanítható és tanulható legyen, és a világos mondatokba foglalt tételhez hozzá lehessen mérni minden egyéb véleményt. Ezáltal világos legyen, mi az igazság a megváltó Krisztusról, és mi az, ami tévedés.

Ennek nagy alakja ez a ma ünnepelt Szent Cirill,¹ aki Alexandriának volt a pátriárkája. 412-ben választották meg és szentelték püspökké. 32 éven át pátriárka volt ott, Alexandriában.

Jó azt is tudni, hogy ekkor, amikor őt megválasztják pátriárkának, Szent Jeromos² még él, Betlehemben dolgozik, és még további nyolc évig ott működik. Azután Alexandriától nyugatra, pár száz kilométerre él Hippo püspöke, Szent

¹*Alexandria, 370 körül – †Alexandria, 444. június 27.

²lásd szeptember 30-án

Ágoston.¹ De Cirill volt az, akinek a konstantinápolyi pátriárkával, Nesztoriosszal meg kellett vívnia egy nagyon kemény eszmei csatát azért, hogy az Egyház dogmaként tudja tanítani: *Mária az Isten anyja*.

Amikor valaki teológiát tanul, a dogmatikának is a legne-hezebb fejezetei közé tartozik ez; amíg az ember lassan megéri egyáltalán a problémát, hogy mi miatt kellett egyál-talán vitázni és harcolni. De egyszer csak kivilágosodik az embernek, hogy itt bizony az Egyháznak a szívééről van szó. És ha itt egy apró tévedés történik, abból eretnkségeknek a sora és tévedéseknek a garmadája tud megszületni.

Mert Cirill igazában azért harcolt, hogy nem szabad más-ként fogalmazni Krisztus, a megváltó Krisztus misztériumát, mint úgy, hogy Krisztusnak a titka ez: egy személy és két természet Ő. Igaz Isten, igaz ember, de a Fiú személye az, akiről ezt a kettőt állítani lehet és állítani kell! Mert ha nem ez történik, akkor hatalmas meséket és fejtegetéseket lehet kezdeni arról, hogy nem tudható, Máriának ki volt a férje, de ott Betlehemben tulajdonképpen született egy gyerek, aki pontosan olyan, mint bárki más Ádám ivadékai közül ... és akkor egyszer csak jön a Szentlélek ... és ebből a gyermek-ből Krisztus lesz...

Óriási meséket lehet mondani. Színezni lehet, regényeket, drámákat lehet írni róla, amint meg is írták ezeket. Csak közben elvész a megváltás ténye. Mert ahhoz, hogy Krisztus földi életének történéseiből a Golgotán az emberiséget megváltó áldozat lehessen, ahhoz az Angyali Üdvözlétkor megfogant életnek a megtestesült Ige életének kell lennie. Annak a misztériumnak kell megjelennie itt a földön, hogy Krisztus igaz Isten és igaz ember, a második isteni személy.

¹lásd augusztus 28-án

Amit Ő mond, az az Isten szava. Amit Ő tesz, azt az Isten teszi értünk. Amit Ő szenved, azt az Isten Fia szenvedti értünk. És ha föláldozza magát, az nem egy emberi, egyszemélyes tragédia, hanem Isten legnagyobb ajándéka nekünk, embereknek: a bennünket megváltó áldozat.

Cirill igazában ezért az igazságért az életét adta. Mi pedig ünnepeljük őt, emlékezünk rá. És most elimádkozzuk majd a Hiszekegyet, annak kifejezéseként, hogy közünk van ahhoz az igazsághoz, ugyanahhoz a hithez, amiért ő megküzdött és amit az efezusi zsinaton győzelemre tudott vinni.

És megkérjük őt, hogy segítsen nekünk őrizni az igaz hitet. Nem bedőlni meséknek, hanem ha kell, keményen ragaszkodni ahhoz, amiket az Egyház dogmaként tanít, a Hiszekegyben is. Amen.

Június 27.

SZENT LÁSZLÓ **király**

Szentlecke Bölcs 10,10–14.
Evangélium Lk 12,35–40.

Testvéreim! A mai ünnepen mi, magyarok hálát adunk az Úrnak második szent királyunkért, Szent Lászlóért.¹ Meghajlunk előtte, oltalmát kérjük, és próbáljuk jelezni, hogy szeretnénk, ha közünk lehetne hozzá. Itt, ebben az országban, amelyiknek ő 18 éven át a királya volt.

1095-ben, amikor meghal, 50–51 éves. Az Egyház nézi az életművét, a tényeket, amik itt maradtak utána, s az első,

¹*Lengyelország, 1045 körül – †1095. július 29.

ami csodálatot ébreszt: hogyan volt minderre ideje?! Mert 18 év alatt csata csata után, ugyanakkor egyházmegye-alapítás, kolostor-alapítás, tárgyalások, mégpedig sikeres tárgyalások, az országot rendbe rakja, megszilárdítja, közben megözvegyül, másodszor is nősül – és a nép emlékezetében az maradt meg, hogy jámbor volt, kegyes és igazságos.

S igazában arra a kérdésre, hogy honnan a lengyel–magyar barátság, még nincs is válasz. A 13. századi szentjeinknél szoftuk hallani, hogy onnan, hogy a magyar királylányok ott lettek szentté, és a lengyelek nem felejtették el szent királynéiket.

Szent Lászlónál viszont tudatosítanunk kell azt, hogy az ő édesanyja lengyel királylány, akit Béla, az árpádházi királyfi azért tudott feleségül venni, mert a magyar történelemben akkor épp viharos idők vannak, és nekik menekülni kellett. Béla Lengyelországban házasodik, innen a lengyel–magyar kapcsolat, a Krisztusban megalapozott kapcsolat.

Szent Lászlónak az egész királyságára jellemző, hogy ő keresztény király volt, aki tudta: az én egész uralkodásom semmit nem ér, ha a népem meg nem ismeri a mindenség Urát, a megváltó Krisztust. Ezért mindenre hajlandó volt. Mindenét hajlandó volt állandóan kockára tenni.

És a magyarság megtapasztalta, hogy László nem volt személyválogató: akár egy előkelő, akár egy jobbágy került eléje – nem mérlegelt, hogy ezzel így, mert ez jó üzletember, ezzel vigyázni kell, befolyása is van, csínján kell vele bánni... – Nem! Neki az emberi lélek mint ilyen volt fontos, akiért felelősséget érzett. Tudjuk róla, hogy 22 éves, herceg, övé az ország keleti része, Erdély, amikor betörnek a kunok, és ő látja, hogy a kun csapatnak az egyik főembere a lován egy magyar lányt ragad magával. Akkor László nem arra gondol, hogy ez csak egy ki tudja honnan való kis parasztlány, hanem utánaered és megharcol azért a lélekért. – A

nép ezt érezte meg benne: hogy neki minden ember személy szerint fontos, mindenkéért felelősnek érzi magát.

Ezért van az, hogy mind a mai napig alig van magyar templom, ahol legalább egy mellékoltáron ott ne volna az egyik oldalon Szent István, másik oldalon Szent László alakja. Itt is, a mi templomunkban hátul, baloldalt, az első mellékoltáron ott vannak ők, Szent István vértanú oltárán.

Azután, ha az ember egy kis időt hagy magának, jó elgondolkodni azon a kérdésen, amit Szent István napján szoktunk megfogalmazni, hogy mit szólna Szent István király, ha ma itt megjelenne köztünk?! Mit szólna a mai világhoz? Ugyanígy; mit szólna Szent László, ha ma betoppanna közénk?! Ó, aki az életét adta minden magyarért. Mit szólna ő ma?

De vajon mi magunk, személy szerint merünk-e odaadni mindent azért a néhány emberért, aki ránk van bízva? Lelkekért, akiknek oda kellene találniuk az Úr Krisztushoz, odaadunk-e mindent?

Segítsen nekünk Szent László jónak lenni, a rendelkezésünkre álló energiákat jóra használni, főleg a gyöngébbek megsegítésére. Mert ami őt igazán kiemelte a többiek közül, az éppen ez volt, hogy nagyon fiatalon fölmérte: én erősebb vagyok, ügyesebb vagyok (még természetre is nagyobb, mint a többiek), és meghallotta az Úr Krisztustól azt, hogy aki nagyobb akar lenni, az legyen a kicsinyeknek a szolgálója. És ő az lett.

Segítsen nekünk ebben, ezt jól fölismerni és megvalósítani. És imádkozzon értünk, mai magyarokért, hogy a hitet, ami őt szentté tette, őrizni tudjuk és tovább tudjuk adni. Amen.

Június 28.

SZENT IRENEUSZ püspök, egyházatya

Szentlecke *2Tim 2,22–26.*
Evangélium *Jn 14,1–6.*

Testvéreim! Szent Ireneuszt,¹ ezt a 202-ben 70 évesen meghalt vértanú püspököt az Egyház úgy tiszteli, mint a dogmatika atyját. Aki nagy mint hittudós, de nagy mint békességszerző, békét sugárzó szent is.

Érdekes, hogy az ő személyében és életében a Kelet és a Nyugat problémaköre mennyire láthatóvá vált. Pedig még csak a 2. századot élte az Egyház. De kiderült, hogy Kelet – ami akkor jelenti Kis-Ázsiát, Palesztinát, kicsit Egyiptomot, Nyugat meg jelenti Itáliát, Dél-Galliát – másként gondolkodik, mint Nyugat, két külön világ. Ha valaki ezt nem tudja fölfogni, ezt a kétféleséget nem tudja elfogadni, képes a másokra átkokat szórni, mondván, nálam van az igazság, te meg ez és ez vagy – és elkezdi gyalázni a másikat.

Ireneusz Keleten született, Szmirnában. Amikor elkezdett hittanórára járni, Szent Polikárp püspök² a hitoktatója. Az a Polikárp, akit 156-ban máglyán megégettek. És Ireneusz ezt látta. Akkor olyan 22–25 éves, s valószínűleg az üldözés mi-att vetődött Nyugatra. Először Rómába, azután még nyuga-tabbra. Abba a Lugdunumba – ma nevén Lyonba –, ahol aránylag nagy, Kis-Ázsiából

¹*Szmirna, Kis-Ázsia, 123 k. – †Lugdunum, ma Lyon, Franciaország, 202/203. február 28.

²lásd február 23-án

származó kolónia élt. Tehát egy kicsit a földije közé került Lyonban is, és ez a kolónia keresztény.

Azután 45–47 éves, amikor pappá szentelték. És addigra neki kivilágosodott, hogy ez a keleti és nyugati világ egy és ugyanazon igazságnak a kétféle, kétfelől történő megközelítésében gondolkodik, de akit megismer az ember mint igazságot, az egy és ugyanaz: a Krisztus, aki az egy és ugyanazon Istent teszi láthatóvá és hallhatóvá az ember számára. Alapvető élménye és fölismerése volt, hogy a Szentírás ismeretében és Jézus Krisztus ismeretében teljesen világos, hogy az ember élete attól függ, látja-e az Istent, az élet forrását? Az Istennek pedig – mint az élet forrásának – dicsősége az, ha az ember él, Őbelőle, az Istenből él.

Ez neki akkora élménye volt, hogy sokáig nem értette, hogyan lehetséges az, hogy mások, a többiek ezt nem tudják? Azután amikor fölismerte: „ezt én kegyelemként kaptam”, akkor próbálta, ahogy tudta, továbbadni. Először papként, azután püspök lett Lyonban.

Akkor a nagy vita Kelet és Nyugat között épp az volt, hogy mikor kell ünnepelni a húsvétot? Majdnem egyházszakadás lett belőle. Kölcsönös vádaskodások, kölcsönös meg nem értések. Ireneusz pedig elment Rómába a pápához, és megértette vele ezt a kétfelől közeledő gondolkodást, az egy és ugyanazon Istenhez közeledő kétféle utat. És nem lett egyházszakadás.

Ezen nekünk is érdemes elgondolkozni. Ireneusz tétele így hangzik: *Isten dicsősége az élő ember, az ember élete pedig az Isten látása.* Érdemes elgondolkozni azon, hogy a tulajdon életünkben észrevesszük-e, látjuk-e Isten cselekedeteit, egyáltalán az Ő jelenlétét? Belénk villan-e néha: engem lát az Isten. Mindig és mindenütt.

Gondolom, mindegyikünknek vannak már olyan emlékeink, mekkora boldogság tölti el az embert egy-egy fölisme-

rés alkalmával: „Uram, Istenem! Ezt Te művelted!” Vagy egy-egy istenáldotta pillanatban, amikor az embernek a szíve megérzi, hogy itt, a templomban a föltámadott Krisztus jelen van! Vagy egy-egy szentáldozás után, amikor betölti az embert a béke: „Uram, Istenem! Hiszen az enyém vagy, én meg a Tied lehetek!”

Segítsen nekünk Szent Ireneusz látni! Meglátni az Istent! És tudni, hogy mi ebből élünk, az Isten látásából. Segítsen nekünk, hogy mindig tudjuk: ami igazán megdicsőíti az Istent, az a mi istenlátásból fakadó életünk. Amen.

Június 29.

SZENT PÉTER ÉS PÁL apostolok

Olvasmány *ApCsel 11,1–11.*

Szentlecke *2Tim 4,2–8.16–18.*

Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! Valahányszor a Hiszekegyet elimádkozzuk, megvalljuk, hogy hiszünk az egy, szent, katolikus és apostoli Anyaszentegyházban. Ez nemcsak azt jelenti, hogy elfogadjuk az Egyházat, hogy hiszünk benne, hiszünk neki, mert apostoli, hanem azt is jelenti, hogy mi ezen az *Egyházon belül* élünk. Az Egyházon belül hiszünk, a hitünket itt éljük meg az apostoli Egyházban, amely a mi anyánk. Benne élünk és éljük azt az életet, amit az Úr Krisztus rábízott az apostolokra.

Ez a két apostolfejedelem ma erre tanít minket. Odateszik az életüket a szemünk elé: „Nézzétek meg egy kicsit, hogy mit is jelent az apostoli Egyház?” Mert ez a két élet egy napon fejeződött be Rómában, és vértanúsággal fejeződött be. De addigra Péter is, Pál is megtanulták, hogy az az élet, ami a mennyek országáé, az *új szövetségé* – amit az Úr Krisztus megkötött Isten és ember között –, áldozatot kíván és boldoggá teszi az embert.

Mert Péter is, Pál is¹a maga módján és körülményei között hívó ember, az Ószövetség hitét élő ember, amikor egyszer csak meghallja a Názáreti Jézus hívó szavát. Az egyik így, a másik úgy. És elsőnek Péterben születik meg a fölismerés: „Te vagy a Krisztus!” Jó tudni, hogy miközben Péter meg a másik tizenegy tanítvány ott él a Názáreti Jézus körül és tanulják az apostolságot, Pál, aki még Saul, Jeruzsálemben az akkori kategóriákban egyetemista Gamáliel rabbi lábainál. S egyszer csak Jézus híre eljut Jeruzsálembe is. Nem tudjuk, hogy Saul ott volt-e akkor Jeruzsálemben, amikor az Urat megfeszítették. De hogy pünkösöd után minden dühével és energiájával nekirontott a keresztényeknek, ezt tudjuk. Jelen van akkor is, amikor Szent Istvánt² megkövezik. El akarja tiporni ezt az istentelen társaságot. Nem kell nagy fantázia hozzá, hogy az ember el tudja képzelni, Saul miként minősítette a Krisztus-követőket mindaddig, amíg a damaszkuszi úton meg nem hallja Jézus szavát: „Te az én választott edényem leszel! És én megmutatom neked, mennyit fogsz a nevemért szenvedni!”

Ez a két apostol megszenvedett a hitéért. Megszenvedett az Egyházért. De megélték és bizonyítják mind a mai napig, hogy aki a katolikus Egyházban hisz, aki meghallja az Egy-

¹Péter: *Betszaida, Galilea – †Róma, 67 körül – Pál: *Tarzus, Kilikia – †Róma, 67.

²lásd december 26-án

házban tanító Krisztusnak a hangját, nem a tanító embert követi. Nem kisebb-nagyobb, ilyen, olyan, amolyan közöségnek lesz a tagja, hanem aki az Igét hirdeti az apostoli Anyaszentegyházban, az *meghívott*. Annak el kellett hagynia mindent és mindenkit az Úr Krisztusért – ezt teszi, illetve próbálja is tenni nap mint nap –, s amikor küldötként megszólal, nem önmagáról beszél, hanem a megfeszített Krisztusról. És aki engedi, azt a szentségekben kézen fogja és megpróbálja odavezetni a vőlegény-Krisztushoz, tiszta szűzként. Ez az apostoli Egyház. Ezt Péter is, Pál is tökéletesen megcsinálták.

Két dolgot kellene tőlük kérnünk. Az egyik, hogy imádkozzanak azért, hogy tudjunk ragaszkodni az apostoli Anyaszentegyházhoz, merjünk hinni az apostoli Anyaszentegyházban, fogjuk föl, mit jelent ennek az Egyháznak a gyermeke lenni. Akik pedig a meghívást kapják, főleg azok, akiket ezekben a napokban szenteltek pappá, illetve most indulnak el a szemináriumi vagy a kolostori élet felé, azokban legyen bátorság tanulni az apostolságot. És mindvégig élni azt, hogy „én nem agitátor leszek, s főleg nem rabló leszek az Egyházban, hanem apostol, küldött, Isten küldötte. El kell hagynom mindenemet, meg kell ismernem az élő Isten Fiát, és akik rám vannak bízva, azokkal is meg kell ismertetnem Őt, és oda kell vezetnem őket Őhöz.”

Szent Pál már megfogalmazta a fölismerést: az apostol jutalma az, hogy része van abban a Krisztusban, aki meghívta őt és akit hirdet. Nyilván tőle is megkérdezték néha: „Mi-vel tartozom? Te engem megkereszteltél, megbérmáltál, se-gítettél, odavittél Krisztushoz, mivel tartozom neked?” – „Semmivel! Ennek nincs ára!” – És nyilván benne is megfordult, meg talán meg is kérdezték tőle: „Hát akkor? Akkor miért csinálod? Mi a jutalmad

tulajdonképpen?” Az apostol erre mondja: „Az én jutalmam az, hogy részem legyen ab-ban a Krisztusban, akit hirdetek nektek. A legnagyobb jutalom számomra az lesz, ha veletek együtt érkezem oda az Igazságos Bíró elé. Ti lesztek az én koronám.”

Ez a legnehezebb az egészben, ennek észben tartása.. Ezért kell imádkozni azokért, akik apostolként élnek az Egyházban, akár misszionáriusok, akár lelkipásztorok, akár püspökök, akár szerzetesek, hogy ezt el ne felejtsék! Segítsen ebben a ma ünnepelt két apostol. És köszönjük meg az Úr Krisztusnak azt, hogy mi az apostoli Anyaszentegyházban tudunk élni és hinni. Amen.

Június 30.

AZ ELSŐ RÓMAI VÉRTANÚK

Szentlecke *Róm 8,28–39.*
Evangélium *Mt 24,4–13.*

Testvéreim! Ma azokat a római vértanúkat ünnepeljük, akik megkapták Szent Pál hozzájuk intézett levelét, amit mi úgy olvasunk, hogy *szentlecke Szent Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből*. Ők azok a rómaiak, akik részben a zsidók közül, részben a pogányok közül Péternek a prédikációjára, meg a vele való személyes ismeretség alapján hittek Jézus Krisztusban, a megfeszített, föltámadott Úrban.¹

¹Róma égését (64. július 17–23.) követően végeztette ki őket Néro császár.

Róma, a hivatalos birodalom abban az időben egyszerűen még nem tudott arról, mi történt igazában harminc évvel ko-rábban Jeruzsálemben. Vajon az a római hivatalnok, aki Ró-mában, a központi levéltárban fogadta Pilátus helytartó évi jelentését, mit fogott föl abból a pergamenlappból vagy bőr-tekeresből, amin azt olvasta, hogy „és a tavasz folyamán, Niszán hónap 14-én elítéltem egy Názáreti Jézus nevű em-bert, akit azzal vádoltak, hogy ő a zsidók királya”? Érdekel-te ez egyáltalán azt a római hivatalnokot?! Legfeljebb arra a mozzanatra figyelt föl, hogy az egyik vádpont szerint azt mondták róla, hogy megtiltotta az adófizetést a császárnak. Ezt talán értette, és ez érdekelte a hivatalnokot. Egyébként más semmi.

De eltelik az Úr Krisztus halála, föltámadása, mennybe-menetele után harminc év, s Rómában már vannak kereszté-nyek. Néró pedig, a félőrült császár, 64-ben fölgyújtja a várost, mondván, egy új világot fogok teremteni. Megmuta-tom a világnak is, Róma népének is, hogy milyen egy igazi uralkodó! S fölégette a várost, hogy elpusztuljanak az ócska viskók, meg a bármiből tákolt kunyhók. Majd én fölépítem Rómát! – mondta a császár.

Igen ám, csak az embereknek mindene odaveszett; és lá-zadozni kezdtek. Valaki pedig belesúgja a császárnak a fülé-be, hogy a keresztényeket kell odadobni martalékul a tömeg haragjának, s akkor téged, felség, áldani fognak és dicsóíte-ni, hogy megfogtad a gonosztevőket. Utána megcsinálhatod azt is, amit akarsz.

Kortársak jegyezték föl, hogy féltékenységből dobták oda a keresztényeket a szó szoros értelmében martalékul. És ami az egészben a csoda, hogy a keresztények nem pusztultak ki. Meghaltak, sokan meghaltak közülük. Olyan körülmények között, amelyek közvetlen hatásaként mindenkinek, aki csak tanúja volt a kivégzésüknek, azt

kellett volna mondania: „Na nem! Hát ha a keresztényeknek ez a sorsa, akkor Isten óvjon a keresztényektől mindenkit!” – És nem ez történt. Hanem akik életben maradtak – és akkor még Péter is élet-ben maradt három évre –, azok úgy temették el a halottaikat, mint győzteseket. Ez az, amit igazában pusztán emberi ész-szel nem lehet megérteni. Hogy hogyan képes – nem az, aki meghalt, hanem aki életben maradt! – olyan erős hittel hin-ni, hogy a szeme láttára szétmorzsoltsa testvérét győztesként tudja ünnepelni. Nem veszteséggként éli meg a halálát, ha-nem jutalomként.

Ez az Egyháznak a titka. Hogy a vértanúit, akiket megölték, kivágtak az élők földjéről, azokban az Úr Krisztus győzelmét tudják és tudjuk ünnepelni.

De ez a nap egy kicsit tudatosítsa bennünk azt is, hogy mi római katolikus keresztények vagyunk. Mert manapság divat az, hogy „mossunk össze mindent, keverjük össze mindent, legyen az egészből egy turmix!” Az eredmény pedig: vannak keresztények, de hogy kik ők, miben hisznek és mióta hisznek? Ez nem kérdés. – A tévedéseikkel hogyan morzsolnak föl, tesznek tönkre családokat? Nem érdekes. Kitaláltuk a *történelmi egyházak* fogalmát – és használjuk, tekintet nélkül arra, hogy egyedül a római katolikus Egyház őrzi mindazt, 2000 éve, amit az Úr Krisztus ránk hagyott. Őrzi – az igazság kimondásának következményeként – a vértanúság lehetőségeit is, és őrzi a vértanúk dicsőséges emlékezetét is. Adjunk hálát az Úrnak azért, hogy így tudunk hinni Őbenne. Amen.